

ДО
Г-Н НЕНО ДИМОВ
МИНИСТЪР НА
ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДИМОВ,

Обръщам се към Вас по повод проекта за постановление на Министерския съвет за изменения и допълнения на Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса, чието обществено обсъждане е до 18 юни 2018 г.

Посочено е, че чрез измененията се продължава политиката на министерството за стимулиране употребата на автомобили, които водят до много по-ниски нива на замърсяване и отделяне на вредни емисии в атмосферата. За тази цел се увеличава продуктовата такса, която се заплаща при регистрация на моторни превозни средства /МПС/ между 5 и 10 години и за над 10-годишните МПС. Също така се въвежда и продуктова такса за МПС от категории М2, М3, N2, N3 и G.

Безспорно е необходимо предприемане на адекватни мерки по проблема с високите нива на замърсяване на въздуха.

В доклада към проекта обаче, липсват анализи как се е отразило до момента събирането на продуктовете такси и по какъв начин увеличаването им ще се отрази на подобряване качеството на въздуха и върху вноса на автомобили в страната.

Още повече, че от 2012 г. до момента продуктовете такси за излезли от употреба моторни превозни средства са се увеличили 10 пъти /от 30-50 лв. през 2012 г. до 310 лв. съгласно предложението в проекта/.

По повод на предвижданото увеличение на продуктовете такси, в институцията на омбудсмана постъпиха жалби на граждани, в които се поставят основателно въпроси и за начина на събирането, разходването и отчитането им.

Искам да припомня, че още през 2016 г., сезирана от граждани от Северозападна България, се обърнах към министър-председателя и председателя на Народното събрание, с призив да се гарантира следното:

- средствата, събирани от екотакси да се използват за опазване на околната среда;
- реална конкуренция на пазара на екотакси и дейностите по рециклиране на излезли от употреба МПС или участие на държавата в тях, с което ще се постигне намаляване на екотаксите до размера им през 2012 г.;
- публичност и прозрачност при изразходване на средствата.

Към настоящия момент продуктите такси продължават да се заплащат в увеличени размери от гражданите под формата на участие в колективни системи, представлявани от организации по оползотворяване.

Според публично достъпни данни, за 2017 г. се касае за 258 704 автомобила или по-точно таксите за тях, под форма на участие в такива колективни системи, които са внесени в частни организации.

Масово гражданите не са наясно за какво точно плащат, включвайки се в тези колективни организации за оползотворяване на излезли от употреба моторни превозни средства. Повечето от тях са убедени, че плащат екотакса, която отива за опазване на околната среда.

В същото време, документът за платена продуктова такса е необходим за регистрация на придобития автомобил, т.е., те са принудени по административен път да изпълнят това условие.

От страна на държавата обаче, не е гарантирана публичност и прозрачност върху това какви средства се събират, за какво се използват, какви са ефектите от тях и какви са количествата отпадъци, които се рециклират.

Освен това, до момента, в който се стигне до deregистрация и съответно рециклиране на автомобила, връзката между гражданин и организация за оползотворяване, получила сумата от платената екотакса, вече не съществува, тъй като масово сключваните договори са за една или две години.

Това е повече от тревожно и води основателно до съмнение и недоверие на гражданите правомерно ли се събират и разходват тези публично събрани средства.

Позицията ми на омбудсман по повод на проекта за изменение и допълнение на Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса е против поредното увеличаване на размера на продуктите такси, както и че е необходимо осигуряване на прозрачност относно тяхното разходване, отчитане и постигнатия ефект за околната среда.

С уважение,

МАЯ МАНОЛОВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ